Kysymykset ministeri Mikkoselle

1. MAL-sopimusalueiden ulkopuolisen käynnistysavustuksen ehtoja (1000 euroa/asunto vuonna 2020) ollaan muuttamassa lyhyen voimassaolon jälkeen. TAE 2021 ehdotetaan tämän osuuden poistamista Valtion asuntorahastosta. Avustusta voisi saada vain puurunkoiselle kohteelle (2000 euroa/asunto).

- Meneekö 1000 e/asunto -elvytystoimi hukkaan, jos ehtoja lähdetään muuttamaan yhtäkkiä? Uuden rakennushankkeen käynnistämisessä kestää jopa vuoden tai enemmänkin. Jos ARA-toimija on suunnitellut rakentavansa betonitalon porkkanana käynnistysavustuksen saaminen, toimija jäisi ilman avustusta. Suunniteltua betonitaloa on käytännössä mahdoton muuttaa puurunkoiseksi.

- Arvio käsityksestä, joka toimijoille muodostuu valtion pitkäjänteisestä toiminnasta ja luotettavuudesta kumppanina.

- Näkemys käynnistysavustuksen muuttamisesta siten, että 1000 euroa/ asunto on voimassa samoin perustein kuin vuonna 2020.

Ensi vuoden talousarvioehdotuksessa esitetään, että MAL-sopimusalueiden ulkopuolisissa kunnissa voidaan myöntää määräaikaisia käynnistysavustuksia 2000 euroa asuntoa kohden niille, jotka rakennuttavat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisia vuokra-asuntoja puurunkoisiin asuinkerrostaloihin muille kuin erityisryhmille. Valtuuden enimmäismäärä säilyy nykyisessä 1 000 000 eurossa.

Tuen kohdistamisella halutaan edistää erityisesti puurakentamista. Puutuoteteollisuuden korkeampi kotimaisuusaste vähentää moniin muihin rakennusmateriaaleihin nähden tuontituotteiden käyttöä. Tämä lisää työpaikkojen ja verotulojen määrää kotimaassa. Puurakentaminen lisää myös puun jalostusarvoa ja sitoo hiiltä.

Tänä vuonna myönnetty avustuksia on voinut hakea sen jälkeen kun rakennushankkeen korkotukilainalle on saatu osapäätös ARAlta eli hankkeen rakennussuunnitelmista ja –kustannuksista on annettu hyväksyvä päätös. Avustus voidaan maksaa avustuksen saajalle, kun hankkeesta esitetään työvaihetodistus, joka osoittaa rakennustöiden aloittamisen joten tänä vuonna aloitettuja hankkeita koskien avustukset voidaan maksaa kuten esitetty. Valtion tavoitteena on pitkäjänteinen ja tavoitteellinen toiminta avustuksien ja tukien jakamisessa. MAL-sopimusalueiden ulkopuolisten alueiden tuella halutaan edistää erityisesti puurakentamista. Tuen korottaminen 2000 euroon lisää tuen kannustavuutta ja toimijoiden mahdollisuuksia toteuttaa puurakentamishankkeita. Tuen alentaminen 1000 euroon vähentäisi MAL-sopimusalueiden ulkopuolisten alueiden asuntokohtaisen käynnistysavustuksen tuen määrää ja ei samaan aikaan edistäisi kestävää puurakentamista kuten esitetty. Lisätietoja: Mikko Friipyöli, 0504710114

2. Näkemys uusien MAL-alueiden tasapuolisesta kohtelusta vanhojen alueiden kanssa.

Vastauksen laati Kaisa Mäkelä 0400 143 936 (Anna-Leena Seppälä, Tommi Laanti)

MAL-sopimusten tavoitteet ja aiemmat sopimukset

MAL-sopimusmenettely lähtökohtaisena tavoitteena Tampereen, Turun ja Oulun kaupunkiseuduilla oli tukea seutujen kuntien yhteisiä toimenpiteitä yhdyskuntarakenteen ja siihen sovitetun kestävää liikkumista tukevan liikennejärjestelmän toteuttamisessa.

Helsingin seudulla asuntopoliittiset kysymykset ovat olleet keskeisiä johtuen muuhun maahan verrattuna poikkeuksellisesta asuntomarkkinatilanteesta. Helsingin seudulla MAL-sopimusmenettelyn lähtökohtana oli yhdistää asunto- ja tonttitarjontaan sekä liikennejärjestelmän kehittämiseen liittyvä sopimusmenettely samaan sopimukseen.

MAL-sopimusmenettelyssä on keskeistä ilmastonmuutoksen hillintä, yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja eheys sekä maankäytön ja liikenteen hyvä yhteispeli, mihin sisältyy myös yhteisvastuullinen asumisen politiikka.

Elinvoiman näkökulmasta menettelyssä on keskeistä elinympäristön hyvä laatu ja seudun sisäinen, kestävä saavutettavuus elinvoiman ja kilpailukyvyn lähteenä. Muihin elinkeinoelämän tukemiseen liittyviin kysymyksiin vastataan pääosin muilla välineillä. (esimerkiksi TEM:n koordinoimien kasvusopimusten tms. avulla.) Ulkoiseen saavutettavuuteen liittyviä kysymyksiä tarkastellaan valmisteltavana olevassa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Valtio-osapuoli pyrkii tasapuoliseen kohteluun eri seutujen ja alueiden kesken. Tasapuolisuus ei kuitenkaan tarkoita samoja taloudellisia panostuksia eri seuduille. MAL-sopimusten lähtökohtana on tarkastella kysymyksiä seutulähtöisesti. Valtio-osapuolen tavoitteena on tunnistaa seudun yleinen asuntomarkkinatilanne sekä yhdyskuntarakenteen ja liikenteen kehittämistarpeet, ja kohdistaa avustuksia tarpeiden mukaan.

Asumisen näkökulma

Helsingin seudun asuntomarkkinatilanne poikkeaa edelleen koko muun maan ja muiden kaupunkiseutujen tilanteesta. Seudulle myönnetyillä asuntokohtaisilla (10000 euroa) käynnistysavustuksilla pyritään tukemaan kohtuuhintaisen asuntorakentamisen edellytyksiä, jolla mahdollistetaan mm. työvoiman saatavuus ja hyvän elämisen edellytykset kaikille asukkaille eri elämäntilanteissa.

Viime vuosina Tampereen ja Turun seutujen asuntomarkkinatilanne on muuttunut ja tarve valtion tukemalle tuotannolle on lisääntynyt. Valtion näkökulmasta on nähty tarpeelliseksi tukea kohtuuhintaisen asumisen osuutta seuduille osoitetulla asuntokohtaisella käynnistysavustuksella (3000 euroa). Oulun seudulla vuokrataso yksityisillä markkinoilla on kohtuullinen, eli siellä ei ole nähty tarpeelliseksi lisätä valtion tukemaa vuokra-asuntotuotantoa.

On hyvä huomata, että kunnille, erityisesti Helsingin seudulla, on myös asetettu huomattavia kaavoitustavoitteita, joita myös seurataan.

Uusilla MAL-sopimusseuduilla asuntomarkkinatilanne on edelleen valtion näkökulmasta hyvä, eli tarvetta kohtuuhintaisen asuntotuotannon merkittävään kasvattamiseen ei lähivuosina ole nähty tarpeelliseksi. Ensimmäisen toimenpidekauden (2021-23) tavoitteena on kuitenkin yhdessä seudun kuntien kanssa selvittää tarvetta ja mahdollisuuksia ARA-tuotannon kasvattamiseen kohti hallitusohjelman mukaista 35 % tavoitetta.

Asuntomarkkinatilanteen osin on hyvä muistaa, että suhdannevaihteluihin liittyen yksityinen vuokra-asuntotarjonta ja vuokrataso voi asukkaan näkökulmasta joissain tapauksissa olla valtion tukemaa tuotantoa edullisempaa. Tärkeää löytää sopiva tasapaino tuotannossa.

Asuntotuotantoa tuetaan kaikilla MAL-sopimusseuduilla kunnallistekniikka-avustuksilla, joihin talpo-linjauksen 3.11.2020 mukaisesti varataan vuosina 2020–2023 yhteensä 90 milj. euroa. Tästä määrästä ainoastaan Helsingin seudulle on korvamerkitty 10 milj.euroa. Muille seuduille määrä on aiempien vuosien seurantaan perustuen vähintäänkin riittävä. ARA myöntää avustusta hakemusten perusteella, ja painopiste

on joukkoliikenteen ja muun kestävän liikkumisen edistämisen kannalta hyvissä täydennysrakentamiskohteissa.

Ilmastoon, hiilineutraaliuteen ja energiatehokkuuteen liittyvien kysymysten merkitys ylipäätään on edelleen kasvanut. Ympäristöministeriön tavoitteena on tukea puurakentamista, mikä vastaa rakennetun ympäristön hiilineutraaliustavoitteisiin. Kaikille MAL-sopimusseuduille kohdistetaan 5000 euron asuntokohtainen käynnistysavustus puurakenteisille kerrostaloille, mihin liittyen kuntien odotetaan sijoittavan rakentaminen kestävän liikkumisen kannalta hyville sijainneille. MAL-sopimusseutujen käynnistysavustusten kokonaisvaltuus vuosina 2021–2023 olisi yhteensä 39 milj. euroa vuodessa.

Valtiolla on MAL-sopimuksiin sisältyvän rahoituksen lisäksi muita välineitä, joilla voidaan tukea asumisen ja rakentamisen energiatehokkuutta. Näitä ovat mm. tuki öljylämmityksen korvaamisesta muilla energiamuodoilla, latausinfraan liittyvät avustukset, rakennusten energiatehokkuusavustukset ym.

Liikennejärjestelmään liittyvät toimet

Uusille MAL-sopimusseuduille on liikennejärjestelmän kehittämistä varten varattu rahoitusta kävelyn ja pyöräilyn tukemiseksi, julkisen henkilöliikenteen kehittämiseen sekä ilmastoperusteista joukkoliikenteen rahoitusta. Rahoitusta kohdennetaan kaikille keskisuurille kaupunkiseuduille, mutta osa rahoituksesta on korvamerkitty MAL-sopimusseuduille.

Valtion perusväylänpidon rahoitusta pyritään kohdentamaan tienpitoon liittyvän merkittävän korjausvelan hoitamiseen, missä kohdealueena on koko valtakunnan tieverkko, ja sillä on välillisiä myönteisiä vaikutuksia myös MAL-sopimusseuduille. Tällä sopimuskaudella ei siten ole osoitettu erityistä tukea ns. pieniin kustannustehokkaiden hankkeisiin.

TALPO-linjausten mukaisesti muut kaupunkiseutujen liikennejärjestelmän kehittämistarpeet arvioitaisiin osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmistelua.

Uusilla seuduilla ei ole tunnistettu vastaavia hankkeita, joita isoilla kaupunkiseuduilla on tuettu, ja joilla on tuettu seudun sisäistä saavutettavuutta kestävillä kulkutavoilla (esim. Tampereen ratikka, Helsingin seudun Jokeri-rata, Espoon kaupunkirata ym.). Ainakaan MAL-sopimusten ensimmäisellä toimenpidekaudella ei ole nähtävissä sen tyyppisiä isoja hankkeita, joilla erityisesti lisättäisiin joukkoliikenteen matkustajamääriä. Tähän liittyy myös seutujen asukasmäärä sekä alueiden hajanaisuus ja taajamien yhdyskuntarakenne, joita kuitenkin pyritään kehittämään muilla toimenpiteillä.

3. Miten saavutetaan hallitusohjelman kirjaus pitkällä korkotukilainalla rahoitetun 10 000 asunnon rakentamista vuosittain.

Valtioneuvosto nosti tänä vuonna korkotuetun asuntotuotannon hyväksymisvaltuutta 340 miljoonalla eurolla ja korotuksen jälkeen asuntorahaston varoista tuettaviksi korkotukilainoiksi voidaan hyväksyä yhteensä enintään 1 750 miljoonaa euroa. Valtion tukeman kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä ja lainapäätökset ovat kasvaneet voimakkaasti tänä vuonna. Valtuuden korottamisella saadaan lisättyä kohtuuhintaisen asuntorakentamisen määrää ja tuettua samalla rakennusalan työllisyyttä.

Vuonna 2019 ARA-uudistuotanto oli yhteensä yli 7800 asuntoa josta pitkän korkotuen asuntojen osuus oli noin 6200. Tänä vuonna arvioidaan, että ARA-tuotannossa päästään jo 9000 asunnon tasolle. Huolimatta tulevina vuosina kasvavasta perusparannustarpeesta valtion tukemaa kohtuuhintaista asuntotuotantoa pystytään edelleen lisäämään huolehtimalla riittävästä valtuuden tasosta ja kustannustason kasvun hallinnasta. Lisätietoja: Mikko Friipyöli, 0504710114

4. Mahdollisuudet hissiavustuksen ehtojen muuttamiseen siten, että myös pienituloisilla osakkailla olisi mahdollisuus tukea taloyhtiöiden hissiremontteja.

Avustusta hissin jälkiasentamiseen olemassa olevaan kerrostaloon myönnetään rakennuksen omistavalle yhteisölle eli tavallisimmin asunto-osakeyhtiölle. Asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016) lähtökohta on, että avustusta voi saada vain taho, jolle vastuu korjauksesta kuuluu. Myös valtionavustuslain (688/2001) lähtökohta on, että avustus myönnetään taholle, joka kustannuksista vastaa. Hissin jälkiasentaminen kuuluu asunto-osakeyhtiössä yhtiön kunnossapitovastuun piiriin, mutta koska osakkeenomistaja on velvollinen maksamaan yhtiön menojen kattamiseksi yhtiövastiketta, tulee investointi välillisesti osakkeenomistajien kustannettavaksi. Hissiavustus kattaa investointikustannuksista enintään 45 prosenttia. Avustus siis vähentää yhtiön investointikustannusta enintään 45 prosentilla, mikä puolestaan hyödyttää vastikkeenmaksuvelvollisuuden pienentymisen kautta yhtiön osakkaita. Lisäksi osa kunnista myöntää omaa, täydentävää hissiavustustaan. Hissiavustusta ei voida myöntää hissien korjaamiseen, mutta siihen voidaan myöntää esteettömyysavustusta siltä osin, kun on kyse liikkumisesteen poistamisesta. Esteettömyysavustusta myönnetään vastaavasti kuin hissiavustusta rakennuksen omistavalle yhteisölle.

Hissiavustusta myönnetään ilman sosiaalista tai taloudellista tarveharkintaa. Jos kysymyksen tarkoituksena olisi, että taloyhtiölle myönnettävän hissiavustuksen lisäksi myönnettäisiin osakkeenomistajalle tarveharkintaista hissiavustusta, olisi tällainen järjestelmä hallinnollisesti raskas ja kohdentuisi epäjohdonmukaisesti; se merkitsisi tarveharkinnan erottamista avustuksen saajasta (tässä asunto-osakeyhtiöstä), mikä ei ole valtionavustusten yleisten periaatteiden mukaista. Tarveharkinta ei myöskään muutoin soveltuisi hyvin asunto-osakeyhtiölle myönnettävään avustukseen, koska yhtiön osakkeenomistajat vaihtuvat jatkuvasti keskimääräisen asunnonvaihtoajan ollessa 5-10 vuotta ja investoinnin vaikutusajan ollessa useita kymmeniä vuosia.

Pienituloisille on kohdennettu muita asumiseen liittyviä tukia, kuten yleinen asumistuki ja eläkkeensaajien asumistuki. Helposti toteutettava tapa tukea pienituloisia osakkaita hissien jälkiasentamisessa on hissiavustuksen avustusprosentin nostaminen. Eeva-Maija Puheloinen, p. 0295 250 100

5. Miten varmistetaan kierrätyksen käytännön toteutus, jotta kaikille on mahdollisuus osallistua siihen, esimerkiksi jätepisteiden saavutettavuus (iäkkäät, autottomat).

Voimassa olevan jätelain mukaan kunta on vastuussa asuinkiinteistöjen jätehuollon järjestämisestä. Kunta on jätehuoltomääräyksillään määrännyt varsinkin biojätteen, pienmetallijätteen ja eri pakkausjätteiden erilliskeräyksestä asuinkiinteistöiltä. Mainittujen jätteiden erilliskeräys kiinteistöiltä onkin lisääntynyt jatkuvasti. Kunta järjestää lisäksi eri jätteiden alueellista vastaanottoa sekä toteuttaa jätteiden keräystempauksia kiertävillä keräysautoilla. Pakkausjätettä kerätään pakkausten tuottajien järjestämissä RINKI-keräyspisteissä ja kunnan mahdollisesti täydentävällä aluekeräyksellä. Tuottajavastuuseen pohjautuen kerätään keräyspaperia kaikilta rivi- ja kerrostalokiinteistöiltä, ja pienkiinteistöjä palvelee kattava aluekeräysverkosto. Käytöstä poistettujen paristojen ja akkujen sekä pantillisten juomapakkausten vastaanotto järjestetään kattavasti mainittuja tuotteita myyvissä kaupoissa. Tuottajat ottavat vastaan käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteita niitä myyvissä kaupoissa sekä alueellisissa vastaanottopaikoissa. Asukkaiden mahdollisuudet monipuoliseen jätteiden lajitteluun ovat siis jo nyt verrattain hyvät − Suomen harva asutus huomioon ottaen.

Parhaillaan vireillä olevalla laajalla jätelainsäädännön uudistuksella yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen erilliskeräystä ja kierrätystä pyritään edelleen voimakkaasti lisäämään. Tämä on välttämätöntä EU:n jätesäädöspaketissa vuonna 2018 asetettujen hyvin kunnianhimoisten kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi. Valmistelussa olevan ehdotuksen mukaan biojätteen, pienmetallijätteen ja pakkausjätteen keräys tulisi järjestää kaikilta taajamissa sijaitsevilta vähintään 5 huoneiston kiinteistöiltä 1-2 vuoden kuluttua lain voimaantulosta, ja kolmen vuoden kuluttua biojätteen kiinteistöittäinen keräys vielä laajenisi kaikkiin kiinteistöihin yli 10000 asukkaan taajamissa. Taajamien ulkopuolisia asukkaita palvelisi pakkausten tuottajien järjestämä pakkausjätteen alueellinen keräys, ns. RINKI-pisteet, ja tätä täydentävä mahdollinen kunnan järjestämä aluekeräys. Muovipakkausjätteen keräykseen tulisi mahdollisuuksien mukaan yhdistää muun muovijätteen keräys. Kunta järjestäisi aluekeräystä myös esimerkiksi tekstiilijätteille, puutarhajätteelle ja suurikokoisille jätteille.

Ehdotuksen myötä yhä useampi asuinkiinteistö saisi biojätteen, pienmetallijätteen, pakkausjätteen ja mahdollisesti muun muovijätteen erilliskeräyspalvelut kotipihalleen tai sen välittömään läheisyyteen. Laajeneva erilliskeräys lisää jätteen kuljetuksia sekä niistä aiheutuvia kustannuksia ja ympäristöpäästöjä. Näitä haittoja voidaan parhaiten hillitä, jos keräys asuinkiinteistöiltä voidaan järjestää logistisesti tehokkaina kokonaisuuksina ja uusia keräysmenetelmiä (korttelikeräys, monilokerokeräys) kattavasti hyödyntäen. Siksi lakiehdotuksen valmistelun pohjaksi on otettu ehdotus siitä, että jätteen kuljetus asuinkiinteistöiltä toteutettaisiin jatkossa aina kunnan keskitetysti järjestämänä. Tällöin palvelut voitaisiin myös tarjota kiinteistöille tasapuolisin hinnoin sekä kannustaa jätemaksujen porrastuksella jätteiden lajitteluun.

Lakiuudistusta koskeva hallituksen esitysluonnos oli lausunnoilla huhti-kesäkuussa 2020. Runsaan lausuntopalautteen perusteella viimeistelty hallituksen esitys pyritään toimittamaan eduskuntaan mahdollisimman pian, näillä näkymin joulu-tammikuussa.

Riitta Levinen YM/YSO puh. 0295250162, riitta.levinen@ym.fi

6. Uuden jätelain raportointihaasteet

Uudistettavalla jätelailla tiukennetaan ja laajennetaan eri jätealan toimijoihin kohdistuvia selvilläolo-, tiedonanto- ja kirjanpitokirjavelvollisuuksia sekä kansallisiin viranomaisiin kohdistuvia rekisterinpito- ja raportointivelvollisuuksia. Ehdotetut velvollisuudet perustuvat kauttaaltaan EU:n jätelainsäädäntöön ja niillä tähdätään jätteiden ja jätehuollon nykyistä tehokkaampaan seurantaan sekä jätetilastotietojen laadun parantamiseen. Uudet velvoitteet liittyvät muun muassa tarkennettuihin jätteen kierrätysasteen laskentasääntöihin, syntyvän elintarvikejätteen ja öljyjätteen määrän seurantaan sekä vaarallisten jätteiden ja pysyviä orgaanisia yhdisteitä (POP) sisältävän jätteen jäljitettävyyden parantamiseen. Lisäksi ehdotetaan siirtymistä ensisijaisesti sähköisten siirtoasiakirjojen käyttöön vaarallisten jätteiden, saostus- ja umpisäiliölietteiden ja muiden siirtoasiakirjavelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden kuljetuksissa.

Uudet velvoitteet asettavat merkittäviä lisävaatimuksia jätetiedon keräämiselle ja viranomaisten tietojärjestelmille. Ympäristöministeriössä on käynnistetty hanke uusien seuranta- ja raportointivelvoitteiden toimeenpanon organisoimiseksi sekä aloitettu jätetietojärjestelmän selvitys- ja kehitystyö, jonka pohjalta tarvittavat ympäristöhallinnon tietojärjestelmiin liittyvät hankinnat on aloitettu vaiheittain vuoden 2020 aikana. Myös Tilastokeskuksen jätetilastointiin liittyviä tietojärjestelmiä on uudistettava. Näistä arvioidaan aiheutuvan merkittäviä lisäresurssitarpeita (henkilötyövuodet, määrärahat tietojärjestelmien kehittämiseen ja ylläpitoon sekä erillisselvitysten ja kyselyjen tekemiseen). On tärkeää, että nämä EU-velvoitteiden toimeenpanon kannalta välttämättömät lisävoimavarat turvataan julkisen talouden suunnitelman ja (lisä)talousarvion käsittelyn yhteydessä.

[lisätietoa: Arvioidut lisäresurssitarpeet

- yhteensä vähintään 5-6 henkilötyövuoden lisävoimavaratarve seurannasta ja raportoinnista vastaaville valtion viranomaisille: Suomen ympäristökeskukselle, Tilastokeskukselle ja Pirkanmaan ELY-keskukselle.
- arviolta 100 000 - 200 000 euron vuotuinen lisämääräraha EU-raportointia varten tarvittavien, määrävuosin toistettavien kyselytutkimusten tai vastaavien erillisselvitysten toteuttamiseen
- yhteensä noin 2 miljoonaa euroa vuosille 2022-23 ympäristöhallinnossa lähivuosien aikana toteutettaviin tietojärjestelmän kehittämishankkeisiin (tämän lisäksi vuoden 2020 talousarvioon ja 2021 talousarvioesitykseen sisältyy yhteensä 2 miljoonaa euroa tietojärjestelmien kehittämiseen sekä julkisen talouden suunnitelmaan 250 000 euron vuotuinen määräraha tietojärjestelmien ylläpitoon)
- yhteensä noin [300 000 - 400 000] euroa Tilastokeskuksen tietojärjestelmän kehittämiseen sekä 50 000 euroa järjestelmän hallinnointiin ja ylläpitoon.]

Riitta Levinen YM/YSO puh. 0295250162, riitta.levinen@ym.fi

7. Miten jätteiden sähköisen markkinapaikan rakentaminen on edennyt?

Materiaalitori eli jätteiden ja sivuvirtojen tietoalusta otettiin käyttöön huhtikuussa 2019. Materiaalitori on jätteiden ja sivuvirtojen tuottajien ja hyödyntäjien kohtauspaikka eli Materiaalitorissa yritykset ja organisaatiot voivat ilmoittaa ja etsiä jätteitä, tuotannon sivuvirtoja tai näihin liittyviä palveluja. Materiaalitorilla pyritään lisäämään materiaalien hyötykäyttöä tuomalla materiaalivirrat ja tarpeet näkyväksi ja sen avulla voidaan myös läpinäkyvästi osoittaa kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun edellyttämä muun palvelutarjonnan puute.

1.1.2020 voimaan tullut jätelain muutos velvoittaa Materiaalitorin käyttöön sellaiset jätteen haltijat, jotka tarvitsevat kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua vuodessa yli 2000 euron arvosta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että mikäli jätteen haltijalla ei ole tiedossa jätehuoltopalvelun tarjoajaa, tulee jätteen haltijan etsiä palvelua Materiaalitorista ennen kuin sitä voi pyytää kunnalta tämän toissijaiseen vastuuseen perustuen. Mikäli jätteen haltija ei saa ilmoitukseensa sopivia tarjouksia, voi kunnalle tehdä pyynnön Materiaalitorin kautta. Palvelusta tehdään sopimus ja sopimustiedot sekä muut kunnan toissijaista jätehuoltopalvelua koskevat tiedot tallennetaan Materiaalitoriin.

1.1.2021 alkaen Materiaalitorin käyttövelvoitteet koskevat myös hankintayksiköitä eli julkisia jätteen haltijoita. Hankintalain mukaisten hankintaprosessien ja jätelain mukaisen Materiaalitori-prosessin yhteensovittamiseksi on tarkoitus ehdottaa jätelakiin muutosta, joka mahdollistaisi hankintayksiköille kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun edellyttämän muun palvelutarjonnan puutteen osoittamisen hankintojen ilmoituskanavan Hilman avulla. Materiaalitori ja Hilma integroidaan sujuvan prosessin mahdollistamiseksi ensi vuoden alkuun mennessä.

Materiaalitorin käyttäminen on maksutonta ja se löytyy osoitteesta https://www.materiaalitori.fi/. Rekisteröityneitä käyttäjiä on tällä hetkellä reilu 800 ja sopimuksia toissijaisesta palvelusta on tehty noin 100 Materiaalitorin kautta. Materiaalitorin käytön toivotaan lisääntyvän ja ominaisuuksia kehitetään käytettävissä olevan rahoituksen puitteissa. Materiaalitoria ylläpitää valtionyhtiö Motiva Oy.

Lisätietoja: Jenni Lehtonen/YSO, p. 0295250066

8. Toimenpiteet asunnottomuuden nopeaksi ratkaisemiseksi ja sitä kautta muodostuvan syrjäytymisen ja terveysriskien ehkäisemiseksi:

Ympäristöministeriön koordinoima yhteistyöohjelma asunnottomuuden puolittamiseksi vuoteen 2023 mennessä on käynnissä. Tavoitteena on vahvistaa kuntien asunnottomuustyötä ja lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille. Ohjelmassa mm.kehitetään matalankynnyksen ja liikkuvia sote-palveluja vahvaa tukea asumiseensa tarvitsevien tilanteen parantamiseksi. Osana ohjelmaa toteutettiin valtionavustushaku asunnottomuutta vähentävien sote-palvelujen kehittämiseksi. Avustusta myönnettiin ohjelmakunnille noin 4,8 milj.euroa. Asumisneuvonta on erittäin tehokas keino vähentää asunnottomuutta. Ympäristöministeriön asettama työryhmä valmistelee ehdotusta asumisneuvonnan lakisääteistämiseksi ja ulottamiseksi kaikkiin asumismuotoihin. /Tuula Tiainen 040-6874048 RYMO

9. Näkemys ns. yleishyödyllisten yhteisöjen omistamien vuokra-asuntoyhtiöiden voitoista ja niiden jakamisesta taustayhteisöille verottomasti. Näkemys keinoista ehkäistä asumistukien valumista muille tahoille kuin asunnontarvitsijoille.

- ARA-asuntoja omistavia yhteisöjä koskevat yleishyödyllisyyssäännökset sekä asuntoihin liittyvät kohdekohtaiset käyttö- ja luovutusrajoitukset muodostavat kokonaisuuden, joka varmistaa valtiontuen kohdentumisen nimenomaan asukkaille alhaisen vuokran muodossa. Käyttö- ja luovutusrajoitukset edellyttävät muun muassa sitä, että asunnot pidetään vuokrakäytössä, asukasvalinta tapahtuu sosiaalisin perustein, ja asunnoista perittävä vuokra määritetään omakustannusperiaatteen mukaisesti. Omakustannusperiaate tarkoittaa sitä, että vuokralaiselta ei saa periä asuinhuoneistosta vuokraa enempää kuin sen verran kuin mikä tarvitaan asuntojen ja niihin liittyvien tilojen rahoituksen sekä hyvän kiinteistönpidon mukaisten menojen kattamiseen. Vuokria ei näin ollen voida nostaa esimerkiksi yleishyödyllisen yhteisön taustayhtiön tulostavoitteiden perusteella.
- ARA-rahoitettuja asuntoja saavat kuntien ja kuntayhtiöiden ohella omistaa lähtökohtaisesti vain ARAn yleishyödylliseksi nimeämät asuntoyhteisöt. Yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaa on laissa rajoitettu säätämällä muun muassa siitä, mikä yhteisön toimiala saa olla, millaisia riskejä yhteisö saa toiminnassaan ottaa ja millaisia lainoja ja vakuuksia antaa sekä minkä verran se saa tulouttaa omistajilleen tuottoa. Tuoton tuloutusta koskeva ja muut lainansaajayhteisön toimintaa rajoittavat yleishyödyllisyyssäännökset sekä asuntoja koskevat kohdekohtaiset käyttö- ja luovutusrajoitukset pitävät huolen siitä, että korkotuki- tai aravalainaan liittyvä valtion tuki ei hyödytä lainansaajayhteisön omistajana olevaa, mahdollisesti voittoa tavoittelevaa emoyhtiötä muuten kuin sen lainansaajayhteisöön sijoittamille varoille lasketun kohtuullisen tuoton verran.
- Kohtuullisen tuoton suuruudeksi pitkässä korkotukimallissa on valtioneuvoston asetuksella säädetty enintään neljä prosenttia. Lyhyen korkotukimallin mukaisissa lainoissa omistajalle tuloutettava enimmäistuotto on kuusi prosenttia.
- ARA valvoo, että yleishyödylliset yhteisöt ja muut konsernin yleishyödylliseen osioon kuuluvat yhteisöt täyttävät yleishyödyllisyysvelvoitteet ja toimivat niiden mukaisesti. ARAlla on oikeus saada valvontaa varten tarvitsemansa tiedot yleishyödyllisiltä yhteisöiltä. Yhteisöjen tulee myös etukäteen ilmoittaa ARAlle seikoista, joilla saattaa olla vaikutusta yleishyödyllisyysvelvoitteiden täyttymiseen. ARA vahvistaa tuoton laskentaperusteen ja hyväksyttävän tuoton suuruuden yhteisöjen ARAlle antamien vuositietojen (tilinpäätöstietojen) perusteella.
- Korkotukilaissa ja aravalaissa tarkoitettu yleishyödyllisyyden käsite on eri asia kuin verotuksessa sovellettu yleishyödyllisyyden käsite. Verolainsäädännössä on asetettu yhteisön yleishyödyllisyydelle omat kriteerinsä, jotka poikkeavat korkotukilaissa ja aravalaissa säädetyistä korkotuki- tai aravalainan saajaa koskevista yleishyödyllisyysvelvoitteista. Korkotuki- tai aravalainaa saanut, ARAn nimeämä yleishyödyllinen asuntoyhteisö ei siis useinkaan ole verotuksessa yleishyödyllinen yhteisö, ja siten korkotuki- tai aravalainaa saanut yhteisö on toiminnastaan normaalisti verovelvollinen.

Lisätietoja Liisa Meritähti, puh. 0295 250 376

10. Toimenpiteet Itämeren suojelun tehostamiseksi ja arvio niiden vaikuttavuudesta.

- Suomessa toteutetaan parhaillaan tehostetusti Itämeren ja vesien suojelun toimia. Hallitus on linjannut (2018) rahoitukseksi 69 miljoonaa euroa vuosille 2019–2023. Veden vuoro -tehostusohjelma kokoaa yhteen tekijät, varmistaa toimenpiteiden rahoituksen ja luo jatkuvuutta vesiensuojeluun. Ohjelman avulla vähennetään maatalouden ravinteiden joutumista vesiin, kehitetään vesitalouden hallintaa maa- ja metsätaloudessa, kunnostetaan vesistöjä, kehitetään kaupunkivesien hallintaa, saneerataan ympäristölle vaarallisia hylkyjä ja rahoitetaan tutkimusta ja kehitystyötä. Erityisesti halutaan vähentää maatalouden ravinnepäästöjä vesistöihin uusilla innovatiivisilla keinoilla.
- Kipsillä, kalkilla ja kuidulla on kaikilla mahdollista sopivissa olosuhteissa vähentää nopeasti ja merkittävästi maatalouden ravinnehuuhtoumaa. Veden vuoro -tehostusohjelmassa kipsin levitys kohdentuu erityisesti Saaristomeren valuma-alueelle ja tavoitteena on levittää Saaristomeren valuma-alueen pelloille kipsiä 50 000 - 85 000 hehtaarille vuosien 2020 - 2022 aikana. Se vähentää valuma-alueelta Saaristomereen tulevaa fosfori- ja kiintoaineskuormitusta merkittävästi. Saaristomeren valuma-alueen maatalouden kuormitus on Suomen viimeinen HELCOM hot spot.
- Vesienhoitosuunnitelmat koskevat sisävesien ja pohjavesien ohella rannikkovesiä. Niiden avulla pyritään hillitsemään merivesien rehevöitymistä ja haitallisista ja vaarallisista aineista johtuvia haittoja. Valuma-alueita koskevat toimenpiteet esitetään vesienhoitosuunnitelmissa siten, että meren tilan parantamisen tarpeet huomioidaan toimenpiteiden suuntaamisessa ja mitoituksessa. Vesienhoitosuunnitelmia toimenpideohjelmineen päivitetään parhaillaan vuosiksi 2022 – 2027. Vesienhoitosuunnitelmissa esitetään tietoa vesien tilasta ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä tarvittavista toimista, joilla vesien hyvä tila aiotaan saavuttaa ja ylläpitää. Toimenpideohjelmat konkretisoivat suunnitelmien toteuttamista osin myös paikallisella tasolla. Kuuleminen päivitetyistä vesienhoitosuunnitelmista on käynnissä 2.11. 2020 – 14.5.2021.
- Merenhoitosuunnitelma tavoitteena on Suomen merialueen meriympäristön hyvä tila. Hyvä tila määrittyy osatekijöiden, kuten rehevöitymisen, haitallisten aineiden tilanteen, roskaantumisen, vedenalaisen melun, kalastuksen kestävyyden, vieraslajien leviämisen ja merenpohjan kunnon kautta. Merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosiksi 2022 -2027 päivitetään samanaikaisesti vesienhoitosuunnitelmien kanssa.
    - Päivitettyyn toimenpideohjelmaan esitetään 65:ttä uutta toimenpidettä, joilla täydennetään nykyisiä toimia ja vesienhoitosuunnitelmiin sisällytettyjä toimia. Toimenpiteillä tavoitellaan hyvää meriympäristön tilaa viimeistään vuonna 2027.
    - Suomen ympäristökeskus on arvioinut todennäköisyyttä saavuttaa hyvä tila vuoteen 2028 nykytoimenpiteillä ja merenhoidon uusilla toimenpiteillä yhdessä. Vaikka vesien- ja merenhoidon ohjelmiin esitetään kattavasti toimenpiteitä, erityisesti rehevöitymistilan parantamisen hyväksi arvioidaan kestävän, koska mereen on varastoitunut pitkään kestäneen kuormituksen takia suuri määrä ravinteita, jotka vaikuttavat vielä viiveellä. Lisäksi ilmastonmuutos hidastaa paranemista.
    - Luonnon monimuotoisuuden osalta haasteita hyvän tilan saavuttamisessa on tiettyjen merilintulajien, kuten karikukon, allin, haahkan ja pilkkasiiven, vaelluskaloista ankeriaan ja taimenen osalta, muista kaloista Perämeren siian, Pohjanlahden meriharjuksen ja Saaristomeren kuhan osalta. Pyöriäisen tilan Suomen merialueilla ei liioin arvioida toimenpiteistä huolimatta palautuvan hyväksi vuoteen 2027 mennessä. Myös eteläisen merialueen Itämeren norppa voi huonosti.

    - Osittain viiveet palautumisessa johtuvat toimista tai toimien puutteesta Suomen ulkopuolisilla alueilla. Pääsyy viiveille on luontaiset viiveet palautumisessa ja toimenpiteiden hidas vaikutus sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset.
- Itämeren valtioiden yhteistyö on välttämätöntä yhteisten ympäristöongelmien selättämiseksi. Itämeren suojelukomissio HELCOM päivittää toimenpideohjelmaansa (Baltic Sea Action Plan). Ja päivitetty ohjelma, joka kuvaa yhdessä tehtävät toimenpiteet sekä ne toimenpiteet, joihin Itämeren rantavaltiot ja EU sitoutuvat, on määrä hyväksyä lokakuussa 2021. Toimintaohjelma tulee käsittämään vaikuttavuusarvion.

Lisätietoja: ympäristöneuvos Maria Laamanen/LYMO, puh. +358503669849

11. Saastuneiden maa- ja kaivosalueiden puhdistaminen ja sen nopeuttaminen.

Suomessa puhdistetaan vuosittain noin 500 pilaantunutta aluetta. 2/3 kohteessa puhdistamisesta ja sen kustannuksista vastaavat yritykset ja yksityishenkilöt. Puhdistaminen tehdään useimmiten terveys- ja ympäristöriskien vähentämiseksi rakennettavilla asuinalueilla tai pohjavesialueilla. Isännättömiä, kiireelliseksi luokiteltuja riskikohteita, joiden selvittäminen ja puhdistaminen edellyttävät valtion tukea tai muuta toissijaista rahoitusta, on noin 800 kpl. Valtio rahoittaa vuosittain noin 10 isännättömän riskikohteen puhdistamista Valtakunnallisen pilaantuneiden maa-alueiden tutkimus- ja kunnostusohjelman kautta. Puhdistettavat kohteet sijaitsevat lähes poikkeuksetta tärkeillä, vedenhankintakäyttöön soveltuvilla pohjavesialueilla. Puhdistamishankkeisiin käytettävissä oleva määräraha on vuosittain 1 521 000 €. Isännällisten kohteiden puhdistamista edistetään alueellisissa ELY-keskuksissa hallinnollisin keinoin.

Käytöstä poistettuja ja hylättyjä vakavaa ympäristön pilaantumista tai mahdollista vaaraa aiheuttavia kaivannaisjätealueita priorisoidaan ja ensimmäisten kohteiden selvitykset ovat alkaneet syksyllä 2020. Tavoitteena on, että kaikkien kohteiden (19 kpl) selvitykset on aloitettu viiden vuoden sisällä. Selvitysvaihe sisältää ympäristötutkimusten lisäksi kunnostusvaihtoehtojen ja niiden kustannusten vertailun sekä vastuukysymysten selvittämisen. Jos muita vastuullisia ei ole, valtio vastaa kunnostuskustannuksista joko osittain tai kokonaan. Kunnostuskustannuksiin vaikuttavat havaittujen ympäristövaikutusten lisäksi kohteen koko ja valittu kunnostusmenetelmä. Yhden kohteen kunnostamisen on arvioitu maksavan 0,25 - 6 M€.

Laki pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta (246/2019) on korvannut 1.1.2020 vanhan jätelain mukaisen jätehuoltotyöjärjestelmän. Ympäristöministeriö seuraa varsin tuoreen lainsäädännön toimeenpanoa ja sen tehokkuutta ja selvittää, onko järjestelmää tarvetta muuttaa pilaantuneiden alueiden puhdistamisen nopeuttamiseksi. Valtiontuen lisäksi alueiden puhdistamisen nopeuttaminen edellyttää myös lisää henkilöstövoimavaroja ja määrärahaa, jolloin olisi mahdollista puhdistaa nykyistä useampia kohteita samanaikaisesti. Selvitys- ja puhdistamisprosessien hallinnollisten menettelyiden keventäminen ja nopeuttaminen ei ole mahdollista ilman merkittäviä säädösmuutoksia. Tukemalla suomalaista cleantech-yritystoimintaa ja tutkimustoimintaa saadaan käyttöön uusia, entistä lyhytkestoisempia, tehokkaampia ja kestävämpiä puhdistusmenetelmiä.

Ympäristöministeriö valmistelee esitystä siitä, miten EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahoitusta voitaisiin hyödyntää heikentyneiden maa-alueiden luontoarvojen ennallistamiseen ja pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen uudelleen käyttöön.

Erityisasiantuntija Nina Lehtosalo, p. 0295 250 400

12. Toimenpiteet noen maapallolle luoman kasvavan uhan torjumiseksi. Noki (musta hiili) on jopa vakavampi ympäristöongelma kuten hiilidioksidi. Mm. tasavallan presidentti on nostanut usein esiin noen huolestuttavat vaikutukset mannerjäätiköiden sulamiseen.

- Suomi on kiinnittänyt huomiota epätäydellisissä palamisprosesseissa syntyvän noen (mustan hiilen) päästöjen vähentämiseen. Suomen tavoitteena on syventää tietoisuutta musta hiili ongelman merkityksestä ja saada keskeiset tahot kootusti mukaan päästöjen vähentämiseen.
- Tasavallan presidentti Niinistö on johdonmukaisesti nostanut mustan hiilen vähentämisen esiin tapaamisissaan mm. Yhdysvaltojen, Venäjän ja Kiinan johtajien kanssa. Asiaa on pidetty esillä kansainvälisissä tapaamisissa ympäristöministerin, pääministerin ja usean muun ministerin toimesta yli hallituskausien. Tuomalla suurvaltoja yhteen yhteisen edun nimissä voidaan edistää turvallisuutta ja vakautta.
- Työtä tehdään jatkuvasti virkamies- ja asiantuntijatasolla. Ulkoministeriö on säännöllisesti kutsunut koolle valtionhallinnon musta hiili koordinaatiokokouksen, jossa käydään läpi kansainvälistä yhteistyötä sekä eri hallinnonalojen hankkeita mustahiilipäästöjen vähentämiseksi.
- Suomi on edistänyt mustan hiilen päästövähennyksiin tähtääviä hankkeita ja toimia erityisesti arktisella alueella ja Itämerellä usean keskeisen kansainvälisen foorumin kautta, muun muassa Arktisessa neuvostossa. On tärkeää vaikuttaa myös EU-politiikkaan ja dialogeihin kolmansien maiden kanssa.
- Suomi on rahoittanut musta hiili työtä em. prosesseissa yli 2 miljoonalla eurolla. Lisäksi vuonna 2020 Suomi rahoittaa musta hiili –työtä miljoonalla eurolla Pohjoismaiden ympäristörahasto NEFCO:n kautta kanavoitavalla rahalla. Ulkoministeriön IBA-rahoituksella on tuettu valtionhallinnon toteuttamia kansainvälisiä hankkeita mustahiiliyhteistyön edistämiseksi.
- Kansallisella tasolla mustaan hiileen liittyviä kysymyksiä käsitellään osana ilmastoa ja ilmansaasteita koskevia strategioita. Suomalaisissa tutkimuslaitoksissa ja yliopistoissa on korkean tason osaamista muun muassa mustan hiilen päästö- ja ilmakehämittauksissa, päästöinventaarioissa sekä ilmastomallinnuksessa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Kaarle Kupiainen/YSO, puh. 0295 250 232

13. Vuoden 2020 seitsemäs lisätalousarvioesitys (mom. 35.10.21): miten 3 milj. euron määrärahan käyttö jakautuu hanhipeltojen perustamiseen ja tutkimuksiin ja rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen. Millaisia hanhipeltoja perustetaan ja mihin? Millaisia kokemuksia Ruotsissa on saatu hanhipeltoista?

YM:ssä valmistellaan lintupeltojen perustamista Pohjois-Karjalaan. Toteutustavaksi on valittu sopimusmenettely. Tavoitteena olisi saada käynnistettyä neuvottelut viljelijöiden kanssa tämän vuoden aikana. Lisäksi ensi vuonna on tarkoitus käynnistää tutkimushanke, jossa tutkittaisiin ja seurattaisiin lintupeltojen toimivuutta ja koordinoitaisiin vahinkojen ennaltaehkäisevien keinojen toteuttamista alueellisesti. Yhteistyössä MMM:n kanssa selvitetään sopimusteitse perustettavien lintupeltojen suhdetta maataloustukiin ja valtiontukiin.

Ruotsissa lintupeltojen toimivuutta ja kustannustehokkuutta tutkitaan parhaillaan, mutta tuloksia ei ole vielä saatavilla. Aikaisemmat kokemukset kuitenkin viittaavat siihen, että lintupellot keräävät vahinkoja aiheuttavia lajeja, ja vähentävät karkottamisen aiheuttamaa lintujen lentelyä paikasta toiseen. Lintupeltokonseptissa olisi hyvä olla mukana lintujen aktiivinen karkotus alueilta, jossa niiden ei toivota

olevan. Ruotsin kokemuksia lintupelloista tullaan seuraamaan ja ottamaan huomioon pohdittaessa lintupeltojen perustamista.

14. Talousarviota täydentävän esityksen ennakointi pääluokan 35 osalta.

Valtiovarainministeriön ehdotus:

- 35.10.21 Eräät luonnonsuojelun menot (smr 3 v)

Luonnonsuojelun rahoituksen turvaaminen hallitusohjelman mukaisesti, kori 2. Helmi-ohjelman laaja-alaiset hankkeet pääsevät vauhtiin. Panostus ekologisen kompensaation pilotteihin ja LIFE-hankkeiden omarahoituksiin. 7 000 000 euroa

- 35.10.22 Eräät ympäristömenot (smr 3 V) Lisätty mahdollisuus käyttää määrärahaa ekologiseen kompensaatioon.

- 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (smr 3 v)

Luonnonsuojelun rahoituksen turvaaminen hallitusohjelman mukaisesti, kori 2. Helmi-ohjelman kasvavat ennallistamis- ja hoitovolyymit sekä panostus luonnonsuojelualueiden kestävyyteen ja virkistyskäytön infraan. 6 000 000 euroa

- 35.10.61 Vesien ja ympäristönsuojelun edistäminen (smr 3 v) Htv-käyttömahdollisuutta lisätty yht. 15 htv:tä Kestävä kaupunkikehitys- ja Puurakentamisen hankkeiisin

- 35.10.63 Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (smr 3 v)

Luonnonsuojelun rahoituksen turvaaminen hallitusohjelman mukaisesti, kori 2. Vuoden 2020 lisärekrytoinnit ELY-keskuksiin kasvattavat metsien ja soiden suojelun toteutuksen määrää. 6 500 000 euroa

- 35.20.52 Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (smr 3 v)

Momentin perusteluja on täydennetty lisäämällä latausvalmiuden määritelmä.

- 35.20.56 Avustukset asuinrakennusten öljylämmityksestä luopumiseksi (smr 3 v)

280 000 euroa siirretty momentille 32.01.02 asuinrakennusten öljylämmityksen luopumisavustusten käsittelyyn ELY-keskuksissa.

- 35.20.60 Siirto Valtion asuntorahastoon

Tarkennettu avustusten ja ehdollisten ennakkopäätösten yhteismäärä 70 000 000 euroksi ja asuntokohtainen käynnistysavustukseen epäselvyyksien välttämiseksi sanat **edellä tarkoitettua asuntoa kohden.**

VM:n täydentävän kannassa ei ole seuraavia YM:n ehdotuksia:

- 35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenot (smr 2 v)

Life-rahoitusvälineen toiminnan edistäminen. Lisämääräraha on tarkoitus käyttää Life-hankkeiden osallistumisaktiivisuuden kasvattamiseen, jotta Suomeen saataisiin kotiutettua aiempaa runsaammin EU Life-rahoitusta. Perinteisten Life-hankkeiden osalta rahoitusta suunnattaisiin Lfe-hankkeiden valmistelun tukemiseen sekä itse hanketoiminnan avustamiseen. 400 000 euroa

- 35.01.65 Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (smr 3 v)

Pidä Saaristo Siistinä ry:n alushankinta-avustus. Yhdistys sai LTA2018:ssa 500 000 euron määrärahan alushankintaa varten mutta ei ole ehtinyt rakennuttaa Saimaalle sopivaa alusta. Aluksen rakentamissuunnitelmat ovat valmiina ensi vuotta varten. Ko. summaa ehdotetaan talousarvioon 2021.
500 000 euroa

- 35.10.22 Eräät ympäristömenot (smr 3 v)

Määräraha on tarkoitettu luonnonsuojelusta poikkeamisesta luonnon monimuotoisuudelle aiheutuvien heikennysten ja maankäytön muutoksista ekosysteemipalveluiden, erityisesti hiilinielumenetysten kompensoimisen pilotoinnista aiheutuviin menoihin. 1 500 000 euroa

- 35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen (smr 3 v)

Lappeenrannan kaupungin European Green Leaf 2021 -vuoden toiminnan toteuttamiseen 225 000 euroa.

- 35.10.66 Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (smr 2 v)

Kehitysmaiden edustajien kansainvälisiin ympäristökokouksiin, sopimusneuvotteluihin ja asiantuntijaseminaareihin osallistumisen tukemiseen 100 000 euroa

- 35.20.30 Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen (smr 2 v)

Vallitsevassa korona-tilanteessa ja kotitalouksien talousongelmien lisääntyessä momentin määrärahaa kannattaa jatkaa vuodelle 2021. 1 000 000 euroa

- 35.20.52 Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (smr 3 v)

Avustusta myönnetään **45 %** toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, kuitenkin enintään 90 000 euroa hakijaa kohti ja avustusta voidaan myöntää **55 %** toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, jos vähintään 50 % hankkeessa toteutettavista latauspisteistä toteutetaan vähintään 11 kilowatin tehoisina, jonka täyssähköauton lataaminen edellyttää.

Timo Jaakkola 0295250214

15. Hallinnonalan kipupisteet vuoden 2021 talousarvioesityksessä.

YSO:

1. Huolenaiheena on Ely-keskusten ympäristövalvonnan voimavarat ja siihen liittyvä digitalisoinnin kehittäminen. ELY-keskusten ympäristövastuualueiden voimavarojen tilanne vaihtelee keskuksittain. Ympäristönsuojelun valvonnan vähentyneiden voimavarojen puutetta voidaan paikata valvonnan digitalisoinnilla. Tämä edellyttää voimavaroja valvonnan ja kuormituksen tietojärjestelmän kehittämiseen ja hallinnan siirtoon ELY-keskukseen. Oili Rahnasto, p. 050 356072

2. Huolenaiheena on jätelain uudistuksen toimeenpanon tarvitsemat voimavarat. Jätelain valmisteilla olevaan esitykseen sisältyy useita uusia tai täsmennettyjä seurantaan, valvontaan ja raportointiin liittyviä tehtäviä, jotka lisäävät jätelaissa tarkoitettujen valtion ja kuntien viranomaisten voimavaratarpeita. Riitta Le vinen, p. 040 7447121

3 Ilmastonmuutoksen vaikutukset säähän ovat osoittautuneet odotettua nopeammiksi. On syntynyt tarve selvittää nopealla aikataululla säämuutosten vaikutusta rakennuskantaan ja rakentamisen ohjaukseen. Tämä edellyttäisi erillistä TEAS-määrärahaa, jonka suuruus olisi lähivuosina noin 1 Me vuositasolla.

4. Mom. 35.20.30. Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen- hanketta olisi tarpeen jatkaa vuodella. Hankkeessa pyritään talousongelmaisten vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäisemiseen ennalta. Tavoitteena on yksityisissä ja ARA:n vuokra-asunnoissa asuvien talouden hallinnan ongelmista kärsivien asukkaiden vuokravelkojen sekä häätöjen vähentäminen, luotto- ja vakuutuskelpoisuuden palauttaminen sekä kotitalouksien kannustaminen muuttamaan pysyvämmin talouden- ja elämänhallintaa. Tuki suunnataan talous- ja asumisneuvonnan antamiseen tarvittaviin resursseihin, talouden hallinnan työkalujen kehittämiseen sekä hankekokonaisuuden hallinnointiin. Hankerahoituksen jatkotarve syntyy siitä, että vuokra-asukkaiden taloudellisten ongelmien ennakoidaan lisääntyvän koronasta johtuvien irtisanomisten ja lomautusten seurauksena. Vuoden jatkorahoituksella (1 Me) olisi mahdollisuus vakiinnuttaa toimintaa.

5. Metsähallituksen luontopalvelujen hallussa olevan kulttuurihistoriallisten arvokohteiden säilyminen hyvässä kunnossa edellyttää riittävää rahoitusta niiden hoitoon ja ylläpitoon. Korjausvelka on suuri, ja sen vähentäminen priorisoidusti (esim. 1 Me) turvaisi osalle arvokkaimmista kohteista tarvittavia korjaustoimenpiteitä. Kyse olisi etenkin rauniolinnoista ja niiden muurirakenteiden välttämättömistä kunnostustoimista.